

ΑΝΙΣΟΡΡΟΠΙΕΣ ΙΣΧΥΟΣ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Στις 10, 11 και 12 Οκτωβρίου το ΙΔΡΥΜΑ ΡΟΖΑ ΛΟΥΞΕΜΠΟΥΡΓΚ (Γραφείο Βρυξελλών — Παράρτημα Ελλάδας) οργανώνει διεθνές συνέδριο με τίτλο «Ανισορροπίες ισχύος — Εναλλακτικές στρατηγικές για τον ενεργειακό τομέα στην Ελλάδα, στο ευρωπαϊκό και παγκόσμιο πλαίσιο». Το συνέδριο εντάσσεται στην ενασχόληση του Ιδρύματος με το θέμα του κοινωνικο-οικολογικού μετασχηματισμού και φιλοδοξεί, όπως και όλες οι δραστηριότητες του Ιδρύματος ανά τον κόσμο στον τομέα αυτόν, να εμπλουτίσει τον δημόσιο διάλογο με αριστερά επιχειρήματα για μια δίκαιη και δημοκρατική μετάβαση. Στο παρόν τετρασέλιδο διαλέξαμε να φιλοξενήσουμε ένα κείμενο θέσεων που αναφέρεται περισσότερο στην ελληνική πραγματικότητα και τρεις συνεντεύξεις με ανθρώπους καλεσμένους στο συνέδριο, που δίνουν μια ζωντανή εικόνα για τους αγώνες και τα αιτήματα των κινημάτων στις αντίστοιχες χώρες.

ΙΩΑΝΝΑ ΜΕΪΤΑΝΗ, Συντονίστρια του Παραρτήματος Ελλάδας του ΙΡΛ

Το συνέδριο που διοργανώνει αυτές τις μέρες το ίδρυμα Ροζα Λούξεμπουργκ για τον ενεργειακό τομέα προσπαθεί να παρακολουθήσει τη διεθνή συζήτηση, τις εξελίξεις, τις συγκρούσεις και τους μετασχηματισμούς των ενεργειακών πολιτικών παγκόσμια. Όπως πολύ σωστά το θέτει ο τίτλος του συνεδρίου, διαμορφώνεται, τουλάχιστον στα τελευταία χρόνια της κρίσης, ένα πλαίσιο «ανισορροπιών ισχύος» σε πολύ μεγαλύτερη ένταση και έκταση απ' ό,τι πρωτίτερα. Η ενεργειακή φτώχεια, για παράδειγμα, ζοφερή πραγματικότητα εδώ και πολλά χρόνια στον λεγόμενο παγκόσμιο Νότο, φαίνεται ότι επηρεάζει πλέον και τις ευρωπαϊκές χώρες που πλήττονται ιδιαίτερα από την κρίση (βλ. Ελλάδα, Ισπανία). Παράλληλα, τόσο στη Λατινική Αμερική όσο και στον ευρωπαϊκό χώρο (βλ. Ελλάδα, Ρουμανία, Βουλγαρία) ήδη από την περίοδο προ κρίσης αναπτύχθηκαν μικρότερα ή μεγαλύτερα κοινωνικά κινήματα που από τη μια αμφισβήτησαν τη θέση της αγοράς ως τον απόλυτο ρυθμιστή των ενεργειακών συστημάτων και των μεταβολών τους και από την άλλη «επέβαλαν» στην Αριστερά να επεξεργαστεί μια συνολική εναλλακτική στρατηγική για τον ενεργειακό τομέα.

ΕΙΔΙΚΑ η τριτοκοσμική συζήτηση στην Ελλάδα κάνει τη συζήτηση ακόμα πιο επίκαιρη: οι μακρόχρονοι σχεδιασμοί της αγοράς για την απελευθέρωση της ενέργειας συναντούν σοβαρά εμπόδια που υπερκαθορίζονται από το εκρηκτικό τοπίο της κρίσης, ενώ οι μνημονιακές πολιτικές των τελευταίων ετών ασκούν τεράστιες πιέσεις τόσο στις δημόσιες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας (ιδιωτικοποίηση, άμεσο ξεπούλημα) όσο και στα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα για τα οποία η ενέργεια μετατρέπεται αυτόματα από αγαθό σε εμπόρευμα που αδυνατούν να αγοράσουν.

ΣΤΟΝ ΑΝΤΙΠΟΔΑ, η πολιτική πραγματικότητα δείχνει ότι το σχέδιο που προβάλλει μέρος της Αριστεράς για την «κυβέρνηση της Αριστεράς» δεν είναι καθόλου ουτοπικό. Στον ενεργειακό, αλλά και ευρύτερα παραγωγικό τομέα, το πρόταγμα που πρέπει να προβάλλει μια τροφοδοτούμενη από τα κινήματα «κυβέρνηση της Αριστεράς» δεν μπορεί παρά να είναι μια εφαρμογή πολιτικών με στόχο τον κοινωνικό-οικολογικό μετασχηματισμό της οικονομίας.

ΣΕ ΑΥΤΟ το πλαίσιο ας θέσουμε μερικά ερωτήματα που αναπόφευκτα αποτελούν, μεταξύ άλλων, πεδία προβληματισμού του συνεδρίου.

flickr.com/jk+too (CC BY-SA 3.0)

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Ποιος ενεργειακός σχεδιασμός για ποια παραγωγική ανασυγκρότηση;

ΤΟΣΟ σε επίπεδο στρατηγικών στόχων (αλλαγή ενεργειακού μίγματος και μοντέλου παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας) όσο και ως προς τα μέσα υλοποίησης (αποκέντρωση παραγωγής και κοινωνική επιχειρηματικότητα), οι μετασχηματισμοί στον ενεργειακό τομέα πρέπει να συμβαδίζουν και να αλληλοδιαμορφώνονται με τις μεταρρυθμίσεις στο συνολικό παραγωγικό μοντέλο. Η στρατηγική για την ενέργεια θα πρέπει να διαπλέκεται συνεχώς με την προβληματική των σχεδίων για τη χωροταξία, το περιβάλλον, τα δημόσια έργα, τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, τις στρατηγικές για τα συνδικάτα και τη δυνατότητα συμμετοχής τους στις διαδικασίες κοινωνικού ελέγχου, τα προγράμματα ανάπτυξης έρευνας και τεχνολογίας κ.ο.κ.

Ποια υποκείμενα;

ΕΝΑ από τα πιο σημαντικά θέματα που ανοίγουν πάντα στη συζήτηση για την ενέργεια και ιδιαίτερα για τους ενεργειακούς μετασχηματισμούς είναι ποιος ελέγχει τη διαδικασία και ποιος θα κερδίσει από την όποια μετάβαση. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η περίπτωση των έργων ΑΠΕ. Πολλές τοπικές κοινωνίες, και στην Ελλάδα, αντιδρούν στα έργα ΑΠΕ μεγάλης κλίμακας, ενώ ταυτόχρονα συνεχίζουν να υπερασπίζονται την πράσινη παραγωγή ενέργειας.

Αυτό μας ωθεί να μελετήσουμε την καρδιά του ζητήματος, που είναι τελικά ποια υποκείμενα αλληλεπιδρούν, σχεδιάζουν και υλοποιούν. Αν θέλουμε να αλλάξουμε τη διαδικασία που επιβάλλει η αγορά πρέπει να βρούμε τρόπους υλοποίησης της δικής μας πρότασης με τον κατάλληλο συνδυασμό τεχνικών δυνατοτήτων και οργανωτικών μοντέλων συλλογικής διαχείρισης. Υπάρχουν κάποια πολύ καλά παραδείγματα τέτοιας συλλογικής διαχείρισης, όπως για παράδειγμα στη Βόρεια Ευρώπη, όπου πάντα οι ΑΠΕ συνδέονταν με κοινότητες και δήμους ως απόρροια των περιβαλλοντικών και αντιπυρηνικών κινήσεων. Αντίστοιχα, στη Λατινική Αμερική έχουν αναπτυχθεί δίκτυα και συμμαχίες χωρών που λειτουργούν συνεταιριστικά (π.χ. Petrocaribe, Unasur) σε μια σειρά από τομείς, συμπεριλαμβανομένης και της ενέργειας.

Ποιες προτεραιότητες;

ΑΠΕΝΑΝΤΙ στα κριτήρια της ανταγωνιστικότητας, του κέρδους, του ανοίγματος της αγοράς και της ενέργειας ως εμπορεύματος πρέπει να αντιπαρατεθούν τα κριτήρια της ενέργειας ως δημόσιου-κοινωνικού αγαθού, της ενεργειακής εξοικονόμησης με προστασία των χαμηλότερων κοινωνικών στρωμάτων, της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και της δημοκρατίας στο σχεδιασμό, στην παραγωγή και στη διανομή. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο η συζήτηση και οι πρακτικές για

την ενέργεια απομακρύνονται από έναν στείρο τεχνοκρατισμό ή οικονομισμό και μπαίνουν στη σωστή τους βάση: κοινωνική και πολιτική. Αναγνωρίζοντας και αναδεικνύοντας τις πολιτικές και κοινωνικές διαστάσεις του ενεργειακού σχεδιασμού μπορούμε να απαντήσουμε τα —κατά τον κυρίαρχο λόγο— «τεχνικά» ερωτήματα. Για παράδειγμα, η διείσδυση των ΑΠΕ σε προνομιακούς τόπους όπως τα νησιά δεν μπορεί παρά να σχετιστεί με την αποκεντρωμένη παραγωγή, με τη μικρή κλίμακα και τη διαφοροποιημένη τεχνολογία με σεβασμό στα τοπικά οικοσυστήματα, αλλά και με τη σύνδεση της παραγωγής με τον τόπο κατανάλωσης. Οι ειδικές γεωγραφικές συνθήκες στην Ελλάδα —εκτεταμένο νησιωτικό σύστημα, σύνδεση Ευρώπης-Ασίας, πλούσιο δυναμικό ΑΠΕ διαφορετικών μορφών— προσφέρουν δυνατότητες για την ανάπτυξη ενός νέου ενεργειακού μοντέλου με μεγάλη διείσδυση ΑΠΕ, που παράλληλα θα καθιστά την Ελλάδα περιφερειακό κέντρο ως προς τις συναφείς τεχνολογίες.

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ, η συζήτηση για την εξόρυξη υδρογονανθράκων δεν μπορεί παρά να λαμβάνει υπόψη της το κόστος στις τοπικές κοινωνίες και το περιβάλλον, την ευθύνη για την αναστροφή της κλιματικής αλλαγής, τη δέσμευση ανεξάρτητης από τα ορυκτά καύσιμα, και να μην εντάσσεται απλώς σε ένα βραχυπρόθεσμο σχέδιο «εξόδου από την κρίση». Επομένως, είναι σημαντικό η Ελλάδα αντί για χώρος διέλευσης αγωγών να γίνει χώρος σχεδιασμού και υλοποίησης του νέου παραδείγματος για το ενεργειακό σύστημα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ, σημειώνουμε ότι πριν δοθούν οι όποιες τεχνικές ή οικονομικές απαντήσεις, θα πρέπει να τεθούν τα σωστά πολιτικά και κοινωνικά ερωτήματα, πάνω στα οποία θα στηθούν οι απαραίτητες συμμαχίες και θα στοιχειοθετηθούν συγκεκριμένα παραδείγματα που μπορούν να αποτελέσουν τον πυρήνα μιας εναλλακτικής στρατηγικής. Για το λόγο αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία μια διεθνής συνάντηση για τα θέματα αυτά στην Αθήνα, ειδικά μέσα στο συγκεκριμένο οικονομικό και πολιτικό πλαίσιο. Αυτή η συνάντηση σηματοδοτεί τη διαδικασία που έχει ήδη ξεκινήσει για ένα συνεκτικό πρόγραμμα της Αριστεράς στον ενεργειακό τομέα, με τη συνείδηση ότι κάθε πρόγραμμα είναι δυναμικό και προσαρμόζεται στις κινήσεις των κοινωνικών παραγόντων.

Στη Γερμανία η αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας είναι ανοιχτή για τον ιδιωτικό τομέα. Αυτό σημαίνει ότι κάθε νοικοκυριό μπορεί να διαλέξει από ποιον πάροχο θα παίρνει ρεύμα, όπως διαλέγουμε εδώ πλέον τηλεπικοινωνιακό πάροχο. Στην αγορά αυτή κυριαρχεί η πολυεθνική Vattenfall. Εδώ και τρία χρόνια, στο Βερολίνο δραστηριοποιείται η πρωτοβουλία Berliner Energietisch (berliner-energietsch.net), με κύριο αίτημα τη διενέργεια δημοψηφίσματος για τον δημόσιο χαρακτήρα της παροχής ενέργειας. Η πρωτοβουλία κατάφερε να συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό υπογραφών, κι έτσι το δημοψήφισμα στο Βερολίνο έχει οριστεί για τις 3 Νοεμβρίου 2013.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΣΤΕΦΑΝ ΤΑΣΝΕΡ

*** Γιατί ιδρύθηκε η πρωτοβουλία Berliner Energietisch και ποιος είναι ο στόχος του δημοψηφίσματος που αιτείται;**

ΤΟ ΚΡΑΤΙΔΙΟ του Βερολίνου είναι ουραγός στη λεγόμενη ενεργειακή στροφή στη Γερμανία. Η επέκταση των ΑΠΕ δεν προχωράει, οι στόχοι ως προς την προστασία του περιβάλλοντος φαντάζουν όλο και πιο μακρινοί και η κυβέρνηση του κρατιδίου περιορίζεται σε μη δεσμευτικές δηλώσεις. Εμείς έχουμε βάλει σκοπό να τα αλλάξουμε όλα αυτά. Θέλουμε να διαμορφώσουμε για την πόλη μας μια ενεργειακή πολιτική πιο οικολογική, πιο κοινωνική, αλλά κυρίως πιο δημοκρατική. Ζητάμε λοιπόν, πολύ συγκεκριμένα, να γίνει δημοψήφισμα για την ίδρυση μιας δημοτικής επιχείρησης στο Βερολίνο και για την ανάκτηση του δικτύου ηλεκτρισμού από τη Vattenfall.

*** Πώς ακριβώς φαντάζεστε την εφαρμογή του δημοκρατικού ελέγχου στην παροχή ενέργειας;**

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΤΥΧΟΥΜΕ πραγματικά το σκοπό μας, εκτός από τον κοινοβουλευτικό έλεγχο χρειαζόμαστε και έλεγχο από τους πολίτες· πρώτο βήμα εδώ είναι η κατά το δυνατόν μεγαλύτερη διαφάνεια. Επίσης, μέρος του δεκαπενταμελούς διοικητικού συμβουλίου της προτεινόμενης δημοτικής επιχείρησης θα εκλέγεται με απευθείας ψήφο από τους πολίτες. Το δικαίωμα στη συνδιαμόρφωση είναι πολύ σημαντικό, και θα μπορούσε να εξασφαλιστεί περαιτέρω με το δικαίωμα νομοθετικής πρωτοβουλίας· προβλέπουμε επίσης τακτικό διάλογο με τους κατοίκους του Βερολίνου. Εκτός αυτού, προτείνουμε να ιδρυθεί ένα Ειδικό Γραφείο Συνηγόρου του Πολίτη, στο οποίο θα μπορούν να απευθύνουν οι πολίτες τα παράπονά τους. Όλες αυτές οι μορφές συμμετοχής δίνουν τη δυνατότητα στους πολίτες να προλαμβάνουν ή να αναγνωρίζουν έγκαιρα τις λανθασμένες αποφάσεις και να μην τις αφήνουν στα χέρια των πολιτικών, που αιώνιας τις αγνοούν.

*** Πιστεύετε ότι η ενέργεια μέσω ενός παρόχου υπό δημοκρατικό έλεγχο μπορεί να οδηγήσει και σε πιο κοινωνι-**

ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

κή ενεργειακή πολιτική;

Ο ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ έλεγχος μπορεί να εξασφαλίσει ότι προτεραιότητα έχει το συμφέρον των κατοίκων του Βερολίνου. Ειδικά αυτή τη στιγμή, έχει μεγάλη σημασία η ενεργειακή στροφή στο Βερολίνο να γίνει με όρους κοινωνικά πιο δίκαιους. Για να καταλάβετε, τον τελευταίο χρόνο η Vattenfall έκοψε το ρεύμα σε 19.000 νοικοκυριά. Αυτό είναι αδιανόητο. Απαιτούμε το κρατίδιο του Βερολίνου να αναλάβει ξανά την ευθύνη του στο ζήτημα αυτό και να δράσει αναλόγως. Με τη δημοτική επιχείρηση που προτείνουμε, κάτι τέτοιο θα ήταν εφικτό.

*** Πώς έχει δομηθεί η πρωτοβουλία Berliner Energietisch, ποιοι συμμετέχουν σε αυτόν το συνασπισμό; Πώς τα καταφέρατε να χτίσετε μια τέτοια συμμαχία;**

Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΜΑΣ εξελίχθηκε σταδιακά. Όλα άρχισαν πριν από τρία χρόνια περίπου, με τη σύμπραξη της Attac Βερολίνου και των πρωτοβουλιών Powershift και BürgerBegehren Klimaschutz [Πρωτοβουλία για Δημοψήφισμα για την Προστασία του Περιβάλλοντος]. Όταν αρχίσαμε να διεκδικούμε δημοψήφισμα στο Βερολίνο, είχαμε κιόλας φτάσει να αριθμούμε 25 πρωτοβουλίες. Αυτή τη στιγμή μας στηρίζουν 56 οργανώσεις του Βερολίνου, από ένα ευρύ φάσμα: από μικρές και μεγάλες πρωτοβουλίες και κοινωνικές οργανώσεις έως μεταναστευτικές και εκκλησιαστικές κοινότητες. Αυτό που μας ενώνει είναι η ιδέα της αναμόρφωσης της ενεργειακής πολιτικής για την πόλη μας με κέντρο εμάς, τους πολίτες.

*** Πώς αντέδρασαν οι αντίπαλοι (η Vattenfall, τα κόμματα όπως το CDU και το SPD, οι Πράσινοι κ.ά.); Έχετε καταφέρει να γίνει το δημοψήφισμα που ζητάτε, πώς θα καταφέρατε να βγείτε νικητές στις 3 Νοεμβρίου;**

Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ SPD-CDU που είναι στην κυβέρνηση του κρατιδίου πήρε σαφή πολιτική θέση ενάντια στα αιτήματά μας. Στις 3 Νοεμβρίου καλούμαστε να ψηφίσουμε για κάτι θεμελιώδες. Όποιες και όποιοι υποστηρίζουν την ίδρυση μιας δημοτικής επιχείρησης και θέλουν δημόσιο ρεύμα, πρέπει να ψηφίσουν «ναι» στο νομοσχέδιο που προτείνει η πρωτοβουλία μας. Η αντίπαλη Vattenfall υπολογίζει στην οικονομική της ισχύ και στην ενεργοποίηση των επαφών της. Έχει γεμίσει τους δρόμους με αφίσες και τις εφημερίδες με διαφημίσεις – δεν διστάζει δε να κανοναρχεί και τους δημοσιογράφους. Εμείς, με τα δικά μας ταπεινά μέσα και τη δύναμη του επιχειρηματίου μας, ελπίζουμε πως θα πείσουμε τους συμπολίτες μας και θα κερδίσουμε τη συναίνεσή τους, ώστε μετά τις 3 Νοεμβρίου το Βερολίνο να αλλάξει ενεργειακή τροχιά.

Ο STEFAN TASCHNER ΕΙΝΑΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ BERLINER ENERGIETSCH.
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ: Α.Π.
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Ι.Μ.

Το Δίκτυο Oilwatch (oilwatch.org) παρακολουθεί την παραγωγή πετρελαίου παγκοσμίως και ενημερώνει για τις καταστροφικές συνέπειές της στη φύση και τις κοινωνίες. Με κεντρικό σύνθημα «Keep the oil in the soil» («Αφήστε το πετρέλαιο μέσα στη γη»), δραστηριοποιείται στον παγκόσμιο Νότο κατά της εξάρτησης από το πετρέλαιο και οργανώνει τοπικές καμπάνιες για να σταματήσει η εξόρυξη πετρελαίου σε συγκεκριμένες ευαίσθητες περιοχές. Τον τελευταίο χρόνο, η Oilwatch στον Ισημερινό στηρίζει την καμπάνια «Age of Yasuni» για να σωθεί το εθνικό πάρκο Yasuni του Αμαζονίου, που απειλείται από τη βιομηχανική δραστηριότητα στην περιοχή.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΗΝ IBON GIANEZ

*** Σε ποια συγκυρία και για ποιο λόγο ιδρύθηκε το Oilwatch και ποια είναι η αποστολή του;**

ΤΟ OILWATCH συστάθηκε το 1996 στο Κίτο του Ισημερινού. Ιδρύθηκε έπειτα από 10 χρόνια δουλειάς στον Αμαζόνιο, όπου μελετούσαμε την παραγωγή πετρελαίου και τα αποτελέσματά της στους γηγενείς και στο περιβάλλον. Συλλέγοντας παρόμοιες εμπειρίες από άλλες ηπείρους, καταλήξαμε ότι οι συνέπειες από την πετρελαϊκή δραστηριότητα είναι ίδιες σε όλες τις χώρες της τροπικής ζώνης. Έτσι, το Δίκτυο Oilwatch γεννήθηκε ως δίκτυο του Νότου, μιας και υπάρχει ένα κοινό μοντέλο κοινωνικού ολέθρου που συνδέεται με την πα-

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΟΛΕΘΡΟΣ

ραγωγή πετρελαίου: ρατσισμός, χρέος, ατιμωρησία των επιχειρήσεων, καταστολή, στρατιωτικοποίηση, περιβαλλοντική καταστροφή. Όπως ορίζουν οι αρχές μας, αποστολή του Oilwatch είναι να στηρίζει την αντίσταση, να ενθαρρύνει την ενεργειακή επάρκεια και να διευκολύνει την πορεία προς μια μετα-πετρελαϊκή εποχή.

*** Ποιος είναι οι τελευταίες τάσεις στον τομέα του πετρελαίου; Ποιος είναι οι συνέπειες των τάσεων αυτών για τους ανθρώπους και το περιβάλλον;**

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΑΣΗ είναι να κατακτηθούν νέα «πετρελαϊκά μέτωπα», δηλαδή τα βάθη των ωκεανών, οι μη συμβατικές μορφές ακατέργαστων ορυκτών, τα εδάφη των αυτοχθόνων και οι προστατευόμενες περιοχές. Στην περίπτωση της Λατινικής Αμερικής, συνήθως οι βασικοί παίκτες είναι κρατικές επιχειρήσεις, αυτό όμως δεν έχει καμία διαφορά ως προς τις περιβαλλοντικές συνέπειες ή την παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Κύριοι συνεργάτες τους είναι άλλες κρατικές επιχειρήσεις, λόγω χάρη από την Κίνα, την Ινδία, το Βιετνάμ και την Ινδονησία. Η αντίσταση από τις τοπικές κοινότητες αυξάνεται, αλλά αυτό επιφέρει αντίστοιχη αύξηση της ποινικοποίησης και της καταστολής. Οι συνέπειες προβλέπονται φριχτές: περισσότερη μόλυνση, περισσότερες απαλλοτριώσεις γης και καταπάτηση δικαιωμάτων· αλλά και εντονότερη αντίσταση, φυσικά.

*** Ποια είναι τα πρώτα βήματα προς μια μετα-πετρελαϊκή εποχή; Ποιος στρατηγικές μετάβασης έχετε να προτείνετε σε κυβερνήσεις και κοινωνικά κινήματα;**

ΕΙΝΑΙ ΔΥΣΚΟΛΟ να απαντήσω συνοπτικά. Το πρώτο βήμα είναι βεβαίως να σταματήσει η αναζήτηση για νέα αποθέματα πετρελαίου, αερίου κ.λπ. Έπειτα πρέπει να σταματήσει η παραγωγή πετρελαίου στις ευαίσθητες περιοχές: σε περιοχές με μεγάλη βιοποικιλότητα, σε εδάφη αυτοχθόνων, στις θάλασσες και τους ωκεανούς. Βήμα βήμα. Όπου προβάλλονται αντιστάσεις στην πετρελαϊκή δραστηριότητα, πρέπει να σταματήσει η παραγωγή πετρελαίου – είναι ζήτημα ελάχιστου σεβασμού στο δικαίωμα του αυτοπροσδιορισμού. Οι κυβερνήσεις πρέπει να δημιουργήσουν τις δημοκρατικές εκείνες διαδικασίες που θα μας επιτρέψουν, σε αυτό το πλαίσιο, να συζητήσουμε και τι είδους κοινωνίες θέλουμε.

Η IBONNE YANEZ ΕΙΝΑΙ ΑΚΤΙΒΙΣΤΡΙΑ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ ΣΤΟ OILWATCH ΣΤΟΝ ΙΣΗΜΕΡΙΝΟ.
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ: Α.Π.
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Ι.Μ.

Το Re:common (recommon.org) είναι μια οργάνωση με βάση την Ιταλία. Θέλει με τη δράση της να προωθήσει δομικές αλλαγές στον τομέα των οικονομικών και της διαχείρισης των κοινών αγαθών και να σταθεί αλληλέγγυα στους ανθρώπους που πλήττονται από τα καταστροφικά και άδικο αναπτυξιακά μοντέλα και την υπερτροφία του χρηματοπιστωτικού τομέα, στην Ιταλία και την Ευρώπη.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΕΝΑ ΓΚΕΡΕΜΠΙΤΣΑ

* Υπάρχει ιδιαίτερος λόγος που μιλάμε ειδικά για την χρηματοπιστωτικοποίηση της φύσης; Όροι όπως η εμπορευματοποίηση ή η ιδιωτικοποίηση δεν αρκούν για να περιγράψουν τη σχέση της καπιταλιστικής οικονομίας με τη φύση;

Η ΚΡΙΣΗ του 2008 έδειξε ότι κυκλοφορεί ένα τεράστιο ποσό χρημάτων στην αγορά, το οποίο έχει σταδιακά αποσπαστεί από το «δημόσιο» και έχει συγκεντρωθεί σε χέρια ιδιωτών, κυρίως σε θεσμικούς επενδυτές όπως τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, τα επενδυτικά κεφάλαια και οι ιδιωτικές τράπεζες. Οι πάκτες αυτοί αναζητούν επενδύσεις υψηλής απόδοσης, οι οποίες δεν υπάρχουν στην «παραγωγική οικονομία», που βρίσκεται σε στασιμότητα

«ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ, Η ΦΥΣΗ, ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΗΣ ΤΙΣ ΕΚΦΑΝΣΕΙΣ, ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΝΕΩΝ ΑΓΟΡΩΝ»

τητα ή σε ύφεση σε όλο τον κόσμο — με ελάχιστες εξαιρέσεις τις ανερχόμενες οικονομίες. Με αυτή την έννοια, η χρηματοπιστωτικοποίηση σημαίνει κάτι περισσότερο από μια οικονομία χωρίς ρύθμιση. Χαρακτηρίζει μια διαδικασία επέκτασης των αγορών σε νέα επενδυτικά πεδία, εκεί όπου οι κρατικοί φορείς προωθούν και στηρίζουν ενεργά την επέκταση αυτή, φροντίζοντας να εξασφαλίσουν την υποδομή που χρειάζονται οι αγορές ώστε να επεκταθούν. Αναφέρομαι τόσο στην απτή υποδομή — όπως τα δίκτυα για το νερό και το αέριο — όσο και σε αλλαγές στη νομοθεσία, όπως στην περίπτωση των φυσικών πόρων.

ΕΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ αποτελεί η δημιουργία της Bolsa Verde στο Ρίο ντε Τζανέιρο, μιας πλατφόρμας «εμπορίας» υπηρεσιών οικοσυστημάτων. Η λογική είναι η εξής: τα οικοσυστήματα «πα-

Η ΦΥΣΗ ΩΣ ΠΕΔΙΟ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

ρέχουν» διάφορες διακριτές υπηρεσίες — λόγω χάρη, το καθαρό νερό θεωρείται σε αυτό το πλαίσιο «υπηρεσία της φύσης» — οι οποίες είναι εμπορεύσιμες. Για τις αγορές, η φύση, σε όλες της τις εκφάνσεις, είναι μια ευκαιρία ανάπτυξης και δημιουργίας νέων αγορών. Αυτή η ανάπτυξη και η επέκταση των αγορών αυξάνει, πέρα όλων των άλλων, και την εξάρτησή μας από τα ορυκτά καύσιμα. Γι αυτό και η επέκταση του εξορυκτισμού σήμερα, με την εξόρυξη και την επεξεργασία σχιστολιθικού αερίου, απειλεί μεγάλες περιοχές και στην Ευρώπη.

* Πώς συνδέεται η διαδικασία χρηματοπιστωτικοποίησης της φύσης με την παρούσα κρίση και την κρίση της Ευρώζωνης;

ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ όλα μέρος της ίδιας διαδικασίας: του μετασχηματισμού του οικονομικού και χρηματοπιστωτικού συστήματος. Στην Ευρώπη, τα μέτρα λιτότητας χρησιμοποιούνται για να επιβληθούν οι εκτεταμένες ιδιωτικοποιήσεις και να ξεπουληθεί η δημόσια περιουσία, της γης συμπεριλαμβανομένης. Η διαχείριση των φυσικών πόρων ιδιωτικοποιείται με βία και σε ορισμένες περιπτώσεις χρηματοπιστωτικοποιείται. Σε ολόκληρη την Ευρώπη προωθείται η ιδιωτικοποίηση του νερού, παρά την αντίθετη γνώμη που εκφράζουν οι πολίτες, να παραμείνει δηλαδή δημόσια η διαχείριση του αγαθού αυτού — όπως στην περίπτωση της Ιταλίας, όπου 26 εκατομμύρια άνθρωποι ψήφισαν υπέρ της μη ιδιωτικοποίησης τον Ιούνιο του 2011. Στο παιχνίδι μπαίνουν και τα επενδυτικά κεφάλαια ως ενδιαφερόμενοι επενδυτές στις συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) ή στα μεγάλα έργα διαχείρισης των υδάτινων πόρων, «ποτίζοντας» με αυτό τον τρόπο τις χρηματαγορές. Η διαχείριση των δασών μετατρέπεται επίσης σε μπιζνα για τους ιδιώτες επενδυτές. Έτσι, υπάρχει ένα σαφές χάσμα ανάμεσα στα αιτήματα και τις πράξεις των πολιτών και στην κατεύθυνση που ακολουθούν οι εθνικές και περιφερειακές διοικήσεις.

* Πώς επηρεάζει η χρηματοπιστωτικοποίηση τον τομέα της ενέργειας;

ΕΔΩ ΔΕΝ ΕΧΩ μια γενική απάντηση, γιατί ο τομέας δεν είναι ενιαίος. Κάθε είδος ενέργειας απαιτεί διαφορετικό μοντέλο οργάνωσης της παραγωγής και διαφορετικές δομές. Ας δούμε όμως ένα παράδειγμα: στη σημερινή Ευρώπη, μια όψη της χρηματοπιστωτικοποίησης γίνεται ορατή στους χρηματοπιστωτικούς μηχανισμούς που όρισε η Κομισιόν και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για να επανεκκινήσουν, κατά προτεραιότητα, την κατασκευή υποδομών μεγάλης κλίμακας στον τομέα της ενέργειας. Με την πρωτοβουλία «Project Bond Initiative», οι αγορές μπαίνουν στον κατασκευαστικό τομέα μέσω ομολόγων τα οποία εκδίδουν οι κατασκευαστές με εγγυητή την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, με στόχο να προσελκύσουν θεσμικούς επενδυτές, όπως λ.χ. τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία. Με αυτόν τον τρόπο συντελείται

μια ιδιωτικοποίηση σε ένα ακόμη επίπεδο, που ξεπερνάει την παραδοσιακή μορφή των ΣΔΙΤ. Γιατί ο ένας από τους εταίρους παύει πια να είναι μια παραδοσιακή ιδιωτική εταιρία που συνεργάζεται με το κράτος· πλέον μπαίνουν στο παιχνίδι οι αγορές (δηλαδή ο χρηματοπιστωτικός τομέας), που θα διατηρήσουν τον έλεγχο των υποδομών για πολλά χρόνια.

* Πώς θα πρέπει να αντιδράσουν τα κοινωνικά κινήματα σε σχέση με τη χρηματοπιστωτικοποίηση της φύσης;

ΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ αντιδρούν ήδη με πολλούς διαφορετικούς τρόπους στη χρηματοπιστωτικοποίηση της φύσης· ένα πρώτο βήμα είναι η αντίσταση στην εμπορευματοποίηση. Η πρόκληση σήμερα συνίσταται στο να αποτραπεί το παγκόσμιο ξεπούλημα που προωθείται παντού, με όχημα τα μέτρα λιτότητας. Οι κυβερνήσεις εξαναγκάζονται να πουλήσουν τη δημόσια περιουσία, όπως τη γη, το νερό, τις παραλίες και τους φυσικούς πόρους — όλα αυτά δηλαδή που δεν θα έπρεπε να εμπορευματοποιούνται ή να χρηματοπιστωτικοποιούνται, αλλά να τα διαχειριζόμαστε ως κοινά αγαθά. Για να αναχαιτίσουν τα κινήματα τη διαδικασία αυτή πρέπει να επανακτήσουν τον έλεγχο των κοινών αγαθών, πράγμα που σημαίνει να ορίσουν ένα διαφορετικό κανονιστικό σχήμα και να οργανώσουν την κοινωνία γύρω από τον άξονα του κοινού, υπερβαίνοντας τις κατηγοριοποιήσεις «δημόσιο» και «ιδιωτικό».

Η ΕΛΕΝΑ ΓΕΡΕΒΙΤΣΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ RE:COMMON.
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ: Α.Π.
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Ι.Μ.

¹ Με τον όρο «χρηματοπιστωτικοποίηση» αποδίδεται εδώ για λόγους οικονομίας ο αγγλικός όρος financialisation, με τον οποίο εννοείται η εξάπλωση της χρηματοπιστωτικής σφαίρας.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΚΑΘΩΣ ΠΛΗΣΙΑΖΕΙ ο χειμώνας, το ζήτημα της ενέργειας, που στη συγκεκριμένη περίπτωση μεταφράζεται σε ζήτημα θέρμανσης, λαμβάνει δραματικές διαστάσεις για πολλούς ανθρώπους στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Δυστυχώς, η πρόσβαση σε επαρκή ενέργεια στην Ευρώπη της ΕΕ δεν αποτελεί κεκτημένο δικαίωμα, αλλά, όλο και περισσότερο, αφορμή για κέρδος. Παράλληλα με την αυξανόμενη ενεργειακή φτώχεια, την άλλη όψη του παραπάνω κέρδους, οξύνεται και η κλιματική κρίση. Είναι πια σαφές ότι στο μέλλον οι κοινωνικοί αγώνες για χειραφέτηση θα δίνονται μέσα στις επιβαρυνμένες συνθήκες του κλιματικού χάους. Στην περαιτέρω οξύνση συντείνει και η αύξηση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος, που σχετίζεται, μεταξύ άλλων, και με τη μείωση των ορυκτών αποθεμάτων.

ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ έχουν δώσει τα τελευταία χρόνια αφορμή στο Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ να ασχολείται εντατικά με το θέμα του κοινωνικο-οικολογικού μετασχηματισμού, προσπαθώντας να συμβάλει στην απάντηση ερωτημάτων, όπως: Πώς στέκεται η Αριστερά απέναντι στην αναγκαία σύνδεση των κοινωνικών και οικολογικών αντιπαραθέσεων; Πώς μπορεί να διαμορφωθεί ένας κοινωνικο-οικολογικός μετασχηματισμός στην κατεύθυνση της απομάκρυνσης από την παραγωγή ορυκτών καυσίμων, έτσι ώστε να μην καταλήξουμε σε έναν «πράσινο καπιταλισμό» που θα εξασφαλίζει κέρδος για τις «πράσινες ελίτ του κεφαλαίου», αδιαφορώντας όμως για τις συνθήκες ζωής της πλειονότητας των ανθρώπων, τόσο στον παγκόσμιο Βορρά όσο και στον παγκόσμιο Νότο; Και πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε την ευκαιρία για μια ριζική στροφή του ενεργειακού τομέα από τις ορυκτές στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ώστε να δημιουργηθεί εδώ και τώρα ένας νέος δρόμος για μια αλληλέγγυα και δημοκρατική οικονομία; ΣΤΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ αυτή, το Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ, στο πλαίσιο του προγράμματος «Κοινωνικο-οικολογικός Μετασχηματισμός», οργανώνει το διεθνές συνέδριο «Ανισορροπίες ισχύος» με το βλέμμα στραμμένο ειδικά στην Ελλάδα, όπου το αυταρχικό καθεστώς της Τρόικας πλήττει και τον ενεργειακό τομέα, και όπου το κλιματικό χάος αναμένεται να αφήσει ανεξίτηλα τα ίχνη του.

ΑΝΙΣΟΡΡΟΠΙΕΣ ΙΣΧΥΟΣ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΠΕΜΠΤΗ 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ,

ΝΙΚΗΣ 4, ΣΥΝΤΑΓΜΑ

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ Α' ΟΡΟΦΟΥ

18:30 – 20:30

Δημόσια εκδήλωση: **Ενεργειακή μεγέθυνση και ύφεση: πολιτικές στην κρίση για τον τομέα της ενέργειας**

Καλωσόρισμα & εισαγωγή: **Ιωάννα Μειτάνη**, συντονίστρια του Παραρτήματος Ελλάδας του ΙΡΛ

Αλέξης Πασαδάκης, Γραφείο Βρυξελλών του ΙΡΛ

Συζήτηση με τους:

- * **Ευκλείδη Τσακαλώτο**, Βουλευτή ΣΥΡΙΖΑ
 - * **Edgardo Lander**, Καθηγητή στο Central University & Ακτιβιστή στο Social Forum της Βενεζουέλας
 - * **Daniel Chavez**, Συντονιστή του Προγράμματος Νέων Πολιτικών και του Προγράμματος Κοινωνικών Υπηρεσιών, Transnational Institute, Ολλανδία
 - * **Τάσο Κεφαλά**, Μέλος κοινωνικών κινημάτων για την ενέργεια και τα απορρίμματα
- ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: **Αλέξης Χαρίτσος**, Μέλος γραμματείας του Τμήματος Ενέργειας ΣΥΡΙΖΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΤΙΤΑΝΙΑ,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 52

9:30 - 11:00

Ολομέλεια 1: **Ενεργειακές στρατηγικές στο πλαίσιο της πολλαπλής κρίσης οικονομίας και περιβάλλοντος**

- * **Βασίλης Κίλιας**, Προϊστάμενος του Τμήματος Συστημάτων Υποστήριξης Ενεργειακού Σχεδιασμού στο Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
 - * **Πέτρος Ψαρρέας**, Υποψήφιος διδάκτορας στην Πολιτική Οικονομία και το Περιβάλλον, ΕΜΠ, Μέλος της γραμματείας του Τμήματος Περιβάλλοντος & Οικολογίας ΣΥΡΙΖΑ
 - * **Elena Gerebizza**, Re:Common, Ιταλία
- ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: **Τέλνς Τύμπας**, Αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης, Σχολή Θετικών Επιστημών, ΕΚΠΑ

11:30 - 13:30

Ομάδες συζήτησης

ΟΜΑΔΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ Α

Ρυθμιστικά συστήματα για τις ΑΠΕ – Από το ευρωπαϊκό στο εθνικό επίπεδο

- **Fabian Hübner**, Επιστημονικός συνεργάτης της ευρωβουλευτή Sabine Wils (DIE LINKE), Γερμανία
 - **Tiago Julião Neves**, Σύμβουλος οικονομολόγος, Πορτογαλία
 - **Γιάννης Ευσταθόπουλος**, Οικονομολόγος, ειδικός σε θέματα δημόσιων επιχειρήσεων και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας
- ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: **Κώστας Κορνηνός**, Σύμβουλος ενεργειακού σχεδιασμού για ΟΤΑ

ΟΜΑΔΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ Β

Τόποι που «καίνε»: Κοινωνικο-οικολογικός μετασχηματισμός των λιγνιτικών περιοχών

- * **Θόδωρος Καρώνης**, Μηχανικός ΔΕΗ, μέλος του ΣΥΡΙΖΑ Κοζάνης
- * **Pinar Aksogan**, Υπεύθυνη της Εκστρατείας κατά του Άνθρακα και του Λιγνίτη, Greenpeace, Τουρκία

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

* **Ionut Brigle**, Bankwatch, Ρουμανία
Παρεμβαίνει ο **Αντώνης Κύρινος**, Περιφερειακός Σύμβουλος Δυτικής Μακεδονίας, Ελλάδα
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: **Mona Bricke**, Climate Alliance, Γερμανία

14:30 - 16:30

Ομάδες συζήτησης

ΟΜΑΔΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ Α

Το ενεργειακό χάσμα – Πώς αντιμετωπίζουμε την αυξανόμενη ενεργειακή φτώχεια;

- * **Μαρθαίος Σανταμούρης**, Καθηγητής στο Τμήμα Φυσικής, ΕΚΠΑ
 - * **Tom Kucharz**, Ecologistas en Acción, Ισπανία
 - * **Κώστας Φωτεινάκης**, Φίλοι της Φύσης Ελλάδας (NFGR)
- ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: **Tadzio Müller**, Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ, Γερμανία

ΟΜΑΔΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ Β

Αντικρουόμενα συμφέροντα; Συνδικάτα και ενεργειακός μετασχηματισμός

- * **Θόδωρος Καρώνης**, Μηχανικός ΔΕΗ, μέλος του ΣΥΡΙΖΑ Κοζάνης
 - * **Jonathan Neale**, One Million Climate Jobs Campaign, Ηνωμένο Βασίλειο
 - * **Γιάννης Ευσταθόπουλος**, Οικονομολόγος, ειδικός σε θέματα δημόσιων επιχειρήσεων και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας
- ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: **Γιώργος Ανδριώτης**, Μέλος γραμματείας του Τμήματος Ενέργειας ΣΥΡΙΖΑ

17:00 - 18:30

Ολομέλεια 2: **Συγκρούσεις και αγώνες στον ενεργειακό τομέα: Το ζήτημα της δημοκρατίας**

- * **Αλέξης Χαρίτσος**, Μέλος γραμματείας του Τμήματος Ενέργειας ΣΥΡΙΖΑ
 - * **Karel Derveaux**, Ecopower Βέλγιο
- ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: **Αλέξης Πασαδάκης**, Γραφείο Βρυξελλών του ΙΡΛ

ΣΑΒΒΑΤΟ 12 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΤΙΤΑΝΙΑ,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 52

10:00 - 11:30

Ολομέλεια 3: **Νέος εξορυκτισμός, πετρελαϊκή παραγωγή και πετρελαϊκή εξάρτηση**

- * **Τέλνς Τύμπας**, Αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης, Σχολή Θετικών Επιστημών, ΕΚΠΑ
 - * **Ivonne Yanez**, Oilwatch, Ισπανία
 - * **Dimitar Kenarov**, Ανεξάρτητος δημοσιογράφος, Βουλγαρία
- ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: **Γιώργος Βελεγράκης**, Υποψήφιος διδάκτορας στην Πολιτική Οικολογία, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

12:00 - 14:00

Ομάδες συζήτησης

ΟΜΑΔΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ Α

Προσεγγίσεις σε ένα μέλλον μετά το πετρέλαιο

- * **Γιώργος Βελεγράκης**, Υποψήφιος διδάκτωρ

στην Πολιτική Οικολογία, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

* **Peter Polder**, Ερευνητής και υπεύθυνος καμπάνιας για θέματα πετρελαίου και φυσικού αερίου, Ολλανδία

ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΟΥΝ: *

Ivonne Yanez, Oilwatch, Ισπανία
* **Δημήτρης Ιμραήμ**, Συντονιστής εκστρατειών, Ελληνικό Γραφείο Greenpeace

* **Stefan Taschner**, Berlin Energy Table, Γερμανία

* **Γιάννης Μάργαρης**, Μεταδιδακτορικός ερευνητής στις ΑΠΕ και τα Συστήματα Ηλεκτρικής Ενέργειας, ΕΜΠ

* **Irene Maggiulli**, Somenergia, Ισπανία

* **Karel Derveaux**, Ecopower, Βέλγιο

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: **Ινώ Σιώζιου**, MSc Environmental & Resource Management

Αλέξης Πασαδάκης, Γραφείο Βρυξελλών του ΙΡΛ

15:00 - 17:00

Ομάδες συζήτησης

ΟΜΑΔΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ Α

Δικτύωση τοπικών κινημάτων και αγώνων για την ενέργεια

- * **Patrick Stötzler**, Climate Action Camp, Ρηνανία / καμπάνια «ausgeCO2ht!», Γερμανία
- * **Δημήτρης Τσούχλης**, Δρ. Περιβαλλοντικής Πολιτικής, μέλος του Τμήματος Περιβάλλοντος και Οικολογίας του ΣΥΡΙΖΑ
- * **Ewa Jasiewicz**, No Dash for Gas, Ηνωμένο Βασίλειο

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: **Χάρης Κωνσταντάτος**, Μέλος της γραμματείας του Τμήματος Περιβάλλοντος & Οικολογίας ΣΥΡΙΖΑ

ΟΜΑΔΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ Β

Ενεργειακή δημοκρατία και τοπικός ενεργειακός σχεδιασμός – Μέρος 2ο

- * **Κώστας Κορνηνός**, Σύμβουλος ενεργειακού σχεδιασμού για ΟΤΑ
 - * **Βάνα Σφακιανάκη**, Μέλος του Παγκρήτιου Δικτύου Αγώνα κατά των Βιομηχανικών ΑΠΕ
 - * **Φωτεινή Ετμεκτσόγλου**, Πρόεδρος του Ομίλου Προστασίας Περιβάλλοντος και Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς «Ανεμόεσσα», Λήμνος
 - * **Τέλνς Τύμπας**, Αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας & Θεωρίας της Επιστήμης, Σχολή Θετικών Επιστημών, ΕΚΠΑ
- ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΟΥΝ: * **Κωστής Δαμιανάκης**, Μέλος του Παγκρήτιου Δικτύου Αγώνα κατά των Βιομηχανικών ΑΠΕ * **Αλέξανδρος Μαβής**, Μέλος του Δικτύου Οικολογικών Οργανώσεων Αιγαίου, Άνδρος

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: **Δέσποινα Σπανούδη**, Πρώην περιφερειακή σύμβουλος Στερεάς Ελλάδας, Μέλος της γραμματείας του Τμήματος Περιβάλλοντος & Οικολογίας ΣΥΡΙΖΑ

17:30 - 18:45

Συζήτηση στρογγυλής τράπεζας: **Πώς συνεχίζουμε; Εκτιμήσεις από το συνέδριο και οι προοπτικές των εναλλακτικών ενεργειακών πολιτικών**

- * **Χάρης Κωνσταντάτος**, Μέλος της γραμματείας του Τμήματος Περιβάλλοντος & Οικολογίας ΣΥΡΙΖΑ
- * **Edgardo Lander**, Καθηγητής στο Central Uni-

versity & Ακτιβιστής στο Social Forum της Βενεζουέλας

* **Νίκος Χατζηπαργουρίου**, Καθηγητής ΕΜΠ (Τομέας Ηλεκτρικής Ισχύος), πρώην Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος ΔΕΗ

* **Tadzio Müller**, Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ, Γερμανία

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: **Γιάννης Μάργαρης**, Μεταδιδακτορικός ερευνητής στις ΑΠΕ και τα Συστήματα Ηλεκτρικής Ενέργειας, ΕΜΠ

Το συνέδριο είναι ανοιχτό για το κοινό

ΓΛΩΣΣΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ: Ελληνικά και αγγλικά, με ταυτόχρονη μετάφραση (στις ολομέλειες και στη μία από τις δύο παράλληλες ομάδες συζήτησης η άλλη ομάδα συζήτησης στα αγγλικά). Περισσότερα στο rosalux.gr

Το συνέδριο οργανώθηκε από το Γραφείο Βρυξελλών και το Παράρτημα Ελλάδας του ΙΡΛ. Την επιστημονική συμβουλευτική επιτροπή στην Ελλάδα αποτελούν ο Γιώργος Βελεγράκης, υποψήφιος δρ. στην Πολιτική Οικονομία στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, ο Γιάννης Μάργαρης, μεταδιδακτορικός ερευνητής στις ΑΠΕ και τα Συστήματα Ηλεκτρικής Ενέργειας, και η Ινώ Σιώζιου, MSc Environmental & Resource Management.

Έκδοση του Rosa Luxemburg Stiftung.
Σύνταξη: Ιωάννα Μειτάνη, Παράρτημα Ελλάδας του ΙΡΛ, και Αλέξης Πασαδάκης, Γραφείο Βρυξελλών του ΙΡΛ.
Υπεύθυνος για τις δημοσιεύσεις: Dr. Klaus Sühli, Διευθυντής του Γραφείου Βρυξελλών του ΙΡΛ.
Παράρτημα Ελλάδας του ΙΡΛ: Καλλιδρομίου 17, Αθήνα 210 3613769 * rosalux.gr